

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

„GAZETA” IEȘE ÎN FIECARE ZI.

Pe un an 12 flor., pe șase luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

ANULU XLIX.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

Oseriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.

Nr. 12.

Joi, 16 (28) Ianuarie.

1886.

Maghiarii și Polonii.

Sub titlul acesta publică redactorul ziarului german „Parlamentar” din Viena, Dr. Zivny, un articol, care exprimă vederile și tendințele unui grup politic, ce l-am putea numi grupul reacționarilor austriaci. Acest grup se ridică întru reacțiunea maghiaro-polone. Estra-gem din numitul articol delă 24 l. c. următoarele pasaje caracteristice:

„Cumcă Maghiarii nu voesc să scie nimic de Austria și sunt mari separatiști, pentru care dogmă politică există chiar o partidă parlamentară independentă cu principiile lui Kossuth, această amă știută și amă și dîs'o de mult. Acum se pare, că a sosit timpul pentru Maghiari și Poloni, acești aliați din toate revoluțiunile Europei moderne, ca să-și depună masca, cu care au amăgît lumea, declarându-se ca inimi ai Slavilor, Germanilor și Românilor, prin urmare, ca adversari ai panslavismului, pangermanismului și dacoromanismului, și c'ar să fi purtătorii exclusiv privilegiați ai patriotismului austriac și ai lealității, cari în interesul Austriei trebuie să aibă mână liberă de a sugruma și nimic pe preținșii „trădători de patriă” slav, german și român. Masca această a patriotismului austriac și a lealității au depus-o Maghiarii acum. În 12 l. c. ținu Alexandru Csanády în dieta maghiară, care în limba oficială se numește dieta ungaro-croată, o vorbire, ce conține următorul remarcabil pasaj: „Am dîs că mi-ar plăce, dacă vîntul ar sufla coróna împărătescă austriacă de pe capul regelui unguresc. Ar fi de dorit, ca acea parte a Poloniei de odinioară, care e supusă Prusiei să fiă unită cu țera noastră, mai departe doresc ca și partea a treia a Poloniei de odinioară, care e supusă Rușilor, să fiă unită cu Galiția și coróna polonă să fiă pusă pe capul regelui ungar Francisc Iosif”. Un imperiu maghiaro-polon cu tradițiunile revoluționare Kossuthiste și Iagellonice se ridică aici pe ruinele împărăției austriace, cu scopul de a combate slavismul, germanismul și românismul și de a ține în permanență revoluțiunile și războaiele în Europa. Imperiul maghiaro-polon construit de Csanády ar avea după tradițiunile Kossuthiste să cucerească întreaga peninsulă balcanică până la Marea Egeică, ér după tradițiunile Iagellonice ar avea să cucerească toate țerile delă Marea baltică până la Marea Negră, să-le maghiarizeze și să-le polonizeze.... În imperiul maghiaro-polon ar avea să piară cu desăvîșire Croații, Sêrbii, Bulgarii, Slovacii, Germanii, Români și Rușii (rutenii), toate aceste popore mari ar fi condamnate la desnaționalizare prin minoritatea maghiară și polonă. Împărăția austriacă ar trebui după Csanády să fiă stersă de Maghiari și Poloni de pe charta Europei, și partea apusă a împărăției austriace să fiă dăruiată imperiului german, care ar scia apoi cum să stingă viața Boemilor și Slovenilor, analogi Slavilor delă Elba... Deja se construiesc în parlamentul marele imperiu maghiaro-polon și se așteaptă numai momentul binevenit spre a realiza planul...”

„Boemii (Cehii) vedîndu aceste machinațiuni maghiare și polone, care au de scop distrugerea împărăției austriace, și-au deschis ochii în ora a 11-a. În ședința dietei boeme delă 18 Ianuarie a. c. a declarat Dr. Eduard Gregr următoarele: „Gîntea boemă apără în prima linie existența Austriei. Delă Maghiari nu se poate aștepta această, dacă ne aducem aminte de legiunea lui Klapka (1866). Dêr Polonii? Ne putem închipui, că la casă când s'ar schimba împrejurările, pentru Poloni interesul unei Polonii independente ar fi mai pre susu decât interesul austriac.” Gregr a vorbit mult și de pangermanism, dêr a trecut cu vederea, că numai

puțini luptă pentru această idee, pe când nu li se pôte imputa Germanilor, că sunt de părere ca Austria să fiă în intime relațiuni cu Germania, precum nu li se pôte imputa Slavilor, dacă ceru ca Austria în propriul său interes să stea în relațiuni intime cu Rusia.... Boemii precum și Slovenii, precum Rutenii din Galiția și Bucovina, precum și Slovacii, Români, Sêrbii și Croații sunt, fiecare pentru sine, prea slabi de a apără Austria în contra elementelor destructive și centrifugale maghiare și polone... Numai în unirea politică a Slavilor și Românilor își pôte afla Austria scutul... Tocmai așa precum este scutul ei și leala poporațiune germană austriacă.”

„Din considerațiunile de mai susu... credem că trebuie să recomandăm Slavilor, ca să se unescă și să atragă la sine pe Români și pe Germani (cu Germanii să caute a se înțelege, ceea ce se pôte face numai prin separarea națională). E vorba ca să se delătoreze dualismul, care în faptă le vine bine numai Maghiarilor și Polonilor, pentru a cărora aspirațiunile Kossuthiste și Iagellonice, Slavii, Români și Germanii trebuie să dea banii... Austria se mișcă delă 1867 pe un drum greșit, ea a crezut că va afla sprijin în Maghiari și Poloni, contra Slavilor, Germanilor și Românilor.”

„Dêr această presupunere s'a dovedit că e falsă; Maghiarii și Polonii s'au folosit de puterea ce le-a dat-o Austria spre a suprima și a exploata maioritatea precumpenitoare a poporațiunii, colo pe Slovaci, Ruși, Sêrbi, Croați, Germani și Români, aici pe Ruși. Boemii sunt chemați în prima linie o da mână Slovenilor, Sêrbilor, Croaților, Slovacilor și Rușilor și a câștiga pe Români și Germani spre a pute resturna dualismul maghiaro-polon. ...”

O interpelare în cestiunea unirei bulgare.

În camera magnaților, contele Iuliu Andrassy, ca unul dintre colaboratorii responsabili ai tractatului din Berlin, a adresat ministrului-președinte o interpelare asupra atitudinii ce are de gând să o ia oficiul de externe al monarhiei față cu plănuita rezolvare a cestiunii unirei Bulgarilor.

Andrassy nu socotesce imposibil, ca idea unirei personale a Rumeliei cu Bulgaria să devină aqî său mîne fapt împlinit. Deși numai delegațiunile sunt chemate să ia hotăriri în cestiuni externe, totuși crede că nu strică, ca ministrul-președinte să dea o lămurire despre atitudinea ministerului de externe.

Interpelantul e convins, că dacă aceea rezolvare la care s'a referit s'ar îndeplini, acesta ar fi vătămător pentru pacea monarhiei și a Europei. Partea tractatului din Berlin privitoare la Rumelia ostică este dispozițiunea cea mai puțină trainică a congresului. El ar fi dorit altă rezolvare și anume: în locul Bulgariei create prin tractatul delă San-Stefano, care prin întinderea sa amenință nu numai viitorul Turciei, ci al tuturor celorlalte popore din peninsulă balcanică, congresul să fi creat o Bulgarie mai mică, cu granițe naturale după puțință, ér ceea ce era necesar pentru scutul Turciei să fi rămasu ei. Dêr Anglia cu Rusia se înțeleseseră. Spre a se garanta însă această creațiune, s'a dat Turciei dreptul d'a fortifica trecătorilor Balcanilor și litoralii mării, și d'a le prevedea cu garnisone turcesc; i s'a dat dreptul să numescă oficerii miliției și gendarmeriei. S'a numit apoi și o comisiune, ca să lucreze o constituțiune, pentru ca creștinii să nu mai fiă réu tractați și așa să nu mai ridice plângeri în contra guvernului turcesc. Din toate aceste dispozițiuni, numai această din urmă s'a executat. Turcia a neglijat totu ce i da dreptul, așa că Rumelia era numai pe hârtia a Turciei. Congresul a prevăcut, că ordinea creată în Rumelia s'ar pute distruge prin violență. De aceea i s'a dat dreptul, ca în asemenea casu să intervină Turcia cu putere armată. Turcia însă nu s'a folosit de aceste

drepturi și așa conjurațiunea isbită să proclame în 24 de ore unirea Rumeliei cu Bulgaria.

Status quo nu se mai pôte stabili acum. De aceea trebuie o rezolvare trainică a cestiunii. Teoria compensațiunilor interpelantul nu e inclinat a o recunosc ca drept, cu atât mai puțin cu privire la acele state, ale căror granițe nici nu se ating; de altă parte o rezolvare în profitul numai acelor state, cari rup tractatele, n'ar fi durabilă, pentru că în viitor ar urmă esemplul lor și alte state.

Considerîndu acum, că Europa nu dispune în Orientu de o putere executivă, că noi nu putem lua această sarcină și că nici altora nu li se pôte încredința, de aceea numai o rezolvare pe basa unui echilibru natural pôte fi trainică, o rezolvare care nu ne ar silii să ne apărăm cu jertfe mari contra încercăturilor, ale căror urmări noi ca statu vecin le-am simți mai mult. Unirea personală nu dă garanții, prințul Bulgariei ca guvernator nu va împedea mai târziu poporul a proclama unirea și pôte chiar regatul bulgar. Prințul suzeranu niciodată nu pôte fi un bun vecin, cu atât mai puțin un guvernator de încredere. Prin urmare o asemenea rezolvare nu e nici multămitore nici trainică. ci va provoca în curîndu, cu deplină siguranță, încercături și mai mari. De aceea întrebă acum, până ce nu e faptul împlinit, ce atitudine ia ministerul de externe în această privință?

Ministrul președinte Tisza dîce, că în împrejurările date răspunsu nu pôte fi decât simplu și rezervat, pentru că ministrul președinte unguresc nu pôte face politică esternă de capul lui. Elu rógă camera a i da dreptul să nu se exprime asupra direcțiunii ce tocmai acum deliberează puterile europene să ia în această cestiune.

Din peninsulă balcanică.

Se așteptă ca în zilele acestea să se intrunesc delegații Serbiei, Bulgariei și Turciei în Bucuresci, pentru începerea tractărilor de pace.

Guvernul sêrbesc a stabilit condițiunile de pace; acestea corêspund motivațiilor cuprinse în declarațiunea de războiu. Din partea Serbiei s'a numit ca delegat Mijatovic, ambasadorul sêrbesc din Londra, care a și conferit în Nișu cu regele și cu ministri. Din partea Bulgariei e delegat Geșov și din partea Turciei Magid-pașa. Se dîce că totul atêrnă de atitudinea acestor doi delegați din urmă, dacă se va încheia pacea seu nu.

Pe când însă se facu pregătiri pentru încheierea păcii, o telegramă din Constantinopolu ne spune, că războiul cu Grecia este neevitabil. Turcia se teme, că Serbia se va înțelege cu Grecia, și că nempăcându-se mai iute cu Bulgaria în ce privesc unirea cu Rumelia, s'ar pute întâmpla ca și acesta să trecă de partea Greciei. De aceea Turcia își concentrează toate forțele disponibile.

Ce privesc Grecia, situațiunea e foarte încordată. La limbajul necuviincios și violent al ambasadorului engles, ministrul Delyannis a răspuns cu hotărîre, dîcîndu că Grecia respinge orice amestec al Angliei. La amenințarea că flota engleză va fi trimisă în apele grecesc, Grecia a răspuns dîndu ordinu sigilat flotei, care a și pornit pe mare; unde, nu se scie.

La 24 Ianuarie a fost o manifestațiune populară înaintea palatului regal în favoarea războiului cu Turcia pentru cucerirea provinciilor grecesc. Totdeodată s'a înănat ministrului-președinte Delyannis hotărîrea poporului, în care se protestează contra pasului Angliei, ce lovește în suveranitatea națională. Delyannis a răspuns că guvernul va executa programul național.

Grecii se temu să nu le blocheze flota engleză arsenalele din Salamina. De altmintelea flota grecescă a luat pozițiune fiindu complet înarmată și echipată. Credința generală e, că aparițiunea flotei englese în apele grecesc va grăbi evenimentele.

Visitațiuni scolare în Austria.

Monarhia austro-ungară după introducerea dualismului este împărțită în două emisfere, dintre cari partea austriacă ne reprezintă emisfera luminosă, éră emisferă

ungară ne reprezintă emisfera umbră. In Austria cestiunea naționalităților din și în și face progrese mai îmbucurătoare în favorul diferitelor naționalități, cari constituiesc emisfera occidentală a monarhiei noastre. In partea austriacă școlile de toate categoriile așteaptă cu bucurie și cu veselie nespusele vizitațiunile organelor școlare ale guvernului pe la diferitele categorii de școli pentru că știu conducătorii școlilor, precum și proprietarii școlilor, că organele guvernului întreprind vizitațiunile lor școlare numai în scopul de a vedea singur cu ochii lor proprii necesitățile, scăderile și greutățile, cu care au de a se lupta diversele școli, atât în privința didactică, pedagogică, igienică, cât și în privința materială, și apoi de a căuta mijloacele prin care să se delature toate greutățile și relele prin concursul guvernului. Așadar în Austria când vine o autoritate mai înaltă școlară vine numai spre a se informa despre necesitățile școlilor și spre a le afla pedecile, ce le stau în drum de nu pot face progresele dorite și așteptate.

Nu e totu așa și în emistera ungară. Aici vin autoritățile școlare guvernamentale în vizitațiune, nu ca să studieze necesitățile școlilor, scăderile și greutățile lor în scopul, ca studiând starea școlilor apoi pe baza convicțiunilor și esperiențelor să întrebuițeze mijloacele cele mai salutare, spre a se delatura scăderile și spre a se face îmbunătățirile necesare. La noi, școlile confesionale nu așteaptă autoritățile guverniale școlare cu nici o bucurie, pentru că știu, că acelea nu le fac vizitațiune cu scopul de a le aduce vr'o îmbunătățire în nici într'o privință, din contra vizitațiunile le pot aduce numai greutate, neplăceri și necazuri, pentru că organele noastre nu se interesează atât de adevăratele interese ale școlilor, ci ele caută să vedă în cât domnesce în școle spiritul curentului șovinistic maghiar și în cât și s'a imprimat școlii spiritul maghiar modern patriotic. La noi organele școlare începând dela ministrul de instrucțiune și până la cel din urmă inspector de școli n'au altă misiune în vizitațiunea lor decât de a căuta, ca căpăul și ca ogarul, pentru ca să afle scăderi închipuite la școlile nemaghiare spre a le infera îndată cu ferul cel negru, ca ați mâne să le potă stinge, fără nici o milă, vieță.

Acăsta se poate face foarte ușor, pentru că legile actuale școlare și regulamentele cele multe ministeriale au atâtea prescripțiuni oracolose, încât te poate prinde în cursă la totu momentul, pe lângă aceea pretensiunile sunt în toate privințele foarte exagerate, așa că sermane școlii nemaghiare este preste puțință, ca să le potă implini pe lângă încordarea tuturor forțelor materiale și spirituale. Școlile noastre confesionale sunt în Ungaria ca și plantele din partea doinică, de aceea ele nici nu pot să progreseze, din contra au dat îndărăt de când se află sub privegherea guvernului actual, care caută să impedeze dezvoltarea individualităților naționale. }

Acuma să vedem, ce face ministrul de instrucțiune austriac Gautsch în vizitațiunile sale.

Ministrul Gautsch a întreprins în luna lui Ianuarie o călătorie la Praga în scopul de a vedea cu ochii săi starea tuturor școlilor de diverse categorii și de a-și câștiga în persoană date autentice despre adevărata stare și despre adevăratele necesități. Mai întâi a vizitat grădina botanică, după aceea s'a dus la școala normală germană, unde a vizitat toate patru cursurile, și cu această ocaziune s'a informat cu deamăruntul despre toate lipsele, promițându că va căuta după puțință a le delatura. După aceea a vizitat școala industrială de stat și a asistat în unele clase la instrucțiunea teoretică și la desemn. Cu această ocaziune direcțiunea a arătat, că localitățile pentru lucru nu sunt într toate corespunzătoare. Ministrul a promis, că va căuta să se satisfacă dorința direcțiunii. După aceea a vizitat școala industrială artistică, unde a inspectat cu cea mai mare mulțămire lucrările espuse din partea școlilor și a profesorilor. După aceea ministrul a cercetat școala normală a Cehilor. Ministrul a inspectat și acest stabiliment cu cea mai mare minuțiositate și a promis și aici, că va stăru ca să delature prin sucursul statului toate scăderile ce se găsesc, ca acest institut să-și potă îndeplini frumoasa misiune conformu recerșelor actuale. Într'o clasă tocmai se propuneau cântările. Atunci ministrul ceru dela respectivul profesor să pună pe elevi să cânte imnul național cehic, cari îl cântară cu cea mai mare precizie spre deplina mulțămire a ministrului. După aceea vizit politehnicul german, unde întrebă pe fiecare profesor, ce dorințe speciale ar avé de a-i propune. Mai cu sémă se plâneră profesorii dela institutele chemice și fizice asupra localităților respective, dîcîndu că n'au lumină destulă și nici ventilațiune corespunzătoare. Și aici arată ministrul cea mai bună intențiune adăugîndu, că va căuta, ca cât mai curîndu să se delature toate relele.

După aceea vizit politehnică cehică. Și aici a provocat pe singuraticii profesori ca să-i arate ce do-

rințe speciale ar avé fiecare profesor. Și la acest institut i se spuse ministrului, că localitățile pentru chemie și pentru fizică nu corespund într toate, despre care scăderi se convinse ministrul în persoană asigurîndu totu deodată pe corpul profesoral, că cât va sta în puterea sa va căuta, ca fără întârziere să se delature toate scăderile, câte le-au putut observa cu această ocaziune. După aceea a vizitat institutele cele noue medicinale cehice dela Universitatea cehică pentru anatomie, fiziologie, patologie. Și aici a întrebă ministrul pe diferiții profesori despre dorințele ce le-ar avé fiește care pentru specialitatea sa, încuragiîndu-i și însuflețîndu-i pe fiecare. Peste tot ministrul a căutat ca să se informeze cu deamăruntul despre toate necesitățile și despre toate îmbunătățirile, cari ar fi de lipsă spre a puté progresa învățămîntul sub auspiciile și sub conducerea sa.

Corpurile profesoriale au rămas în toate privințele mulțămite și satisfăcute de visita ministrului, vedîndu cu câtă solitudine și cu câtă interes urmăresce ministrul de instrucțiune lucrurile atât în institutele germane cât și în cele cehice. Au avut totă dreptatea corpurile didactice ca să se bucure pentru venirea ministrului de instrucțiune la Praga, pentru că acela numai vindecă poté toate relele. cari ar exista într'adevăr, érá nici decăt să se témă să nu le vină vr'o admonițiune pentru cele ce nu depind dela bună voință și puțință corpurilor didactice. Ce fericite sunt naționalitățile din Austria, că la ele a răsăritu sôrele dreptății și alu egalității și la ele a încetat despotismul egemoniei rasei germane.

Dér la noi? Guvernul actual unguresc nu numai că nu sprijinesc instrucțiunea pentru dezvoltarea naționalităților, din contra, în potri va celor mai clare și mai precise prescripțiuni ale legii actuale școlare, pe Români din Bănat și din Arad nu-i lasă nici cu banii lor proprii să-și înființeze gimnaziile românești. Și acăsta o face actualul ministru din acea causă, ca nu cumva gimnaziile românești să facă concurență gimnaziilor unguresci, cari au privilegiul de a cresce tinerii români în sensu patriotic, facîndu-i să urască și să se rușineze de totu ce-i românesc, ba și de părinții lor, după cum a făcutu mai deunăzile faimosul inspector de școle Moldovan Gergely, care s'a rușinat să se ducă la înmormîntarea mamei sale. Apoi acest om mai dîce, că este Român. Astfel de ómeni ca Moldovan G., voesc să crescă șovinistii maghiari din tinerii români. Mai anul trecut să răspandise faima, că guvernul actual ar fi aplecatu a da Românilor din Caransebeș voia ca să-și întemeze gimnaziul de multu cerut, dér nici până astăzi nu vedem realizată dorința fraților bănățeni. Până când ore să mai aștepte Români din Bănat realizarea dorinții lor? Ce facu deputații naționali din dieta din Pesta față cu cestiunea gimnaziului din Caransebeș și din Arad?

SCRILE DILEI.

Deputatul Olay a adresat ministrului de comert Szechenyi interpelarea: „Adevărat este, că la serbarea închiderii esposițiunii ministrul a sărutat prințului de corónă mâna ș. a. ?“ Ministrul răspunde: „Da, este adevărat; rog să ia camera la cunoștință răspunsul.“

—x—

După cum află „Jog“, un consiliu de ministri a discutat asupra §-lui 54 din proiectul de lege municipală. Se dîce că guvernul e dispus a lăsa să cađă partea acestui paragraf ce privește judecătorii. O hotărîre definitivă nu s'a luat.

—x—

O broșură volantă a apărut în Budapesta care în modu foarte violent atacă „Kulturregyletulu“ din Clușiu. „Ellenzék“ dîce, „că vr'unu țiaristă jidanu o fi scris după inspirațiunea vr'unui Valach; atăta e sigur, că nici unu Maghiar n'o fi scris, pentru că unu astfel de Maghiar prăpădit nu se află în lume.“ — „Prăpădit unu Maghiar cu minte? Frumósă cultură, minunăția ta din Clușiu!

—x—

Reuniunea femeilor române din Arad și provincia își va ține balulu din anul acesta Joi în 25 Februarie s. n. în sala dela „Grand Hotelu“. Venitul este destinat în favorul Reuniunii.

—x—

Adunarea extraordinară a comitatului Odorheiu în ședința sa dela 24 Ianuarie n. a votat cu unanimitate o sumă de 450,000 fl. pentru „ântea cale ferată se-cuésă“. Linia Hasfalău-Odorheiu încă în anul acesta are să fiă gata. „Ellenzék“ își esprimă bucuria, că începutul deja s'a făcutu ca „gloriosul popor se-cuésă“ să fiă scutit de invasiunea rusescă.

—x—

Tinerii meseriași români din Scele voru da în 18 (30) Ianuarie, în Hotelul internațional din Cernat, o serată declamatorie musicală, alu cărei venit e destinat pentru ajutorarea și sprijinirea învățecilor români.

Programa: 1. „Cuvîntu de deschidere“, ținut de V. Domșa, preot. 2. „La România“, chor de bărbați. 3. „Odă ostașilor români“, poezie de V. Alexandri, declamată de Condor Lascăr. 4. „Cântecul Haiducului“, cântat „solo“ cu acompaniamente de N. Băzărea. 5. „Mama Anghelușă“, canțiunea, reprezentată prin X. X. 6. „Tudor Vladimirescu“, duet cu acompaniamente. 7. „Sergentulu“ poezie de V. Alexandri, declamată de Constantin Decusar. 8. „Latina gintă“, chor de bărbați. Înainte de pauza din mijlocul nopții, 13 tineri voru executa: „Călușarul“ și „Bătuta“. Prețurile de intrare: loc. I, 80 cr.; loc. II, 60 cr.; loc. III, 40 cr. de persoană; de familie 1 fl. 20 cr. — Studentii și militarii jumătate. Inceputul la 7 ore séra. Supra solvir se primesc cu mulțămire și se voru chita prin țiaristică; ele se voru adresa d-lui N. Băzărea, în Turchiș, Scele. Onor. publicu român din toate părțile să binevoiască a se considera prin acăsta invitat din partea comitetului aranjator.

—x—

Scirea despre complotulu, ce s'ar fi planit în contra regelui României și despre care foile maghiare dîceu că Ungurii l'ar fi descoperit, este o pură invențiune. Diarele din România au și desmintit'o.

—x—

Ministrul de războiu român, generalu Fălcoianu, a demisionat și va fi numit șef alu statului major generalu. Interimulu ministerului de războiu l'a luat ministrul Brătianu.

—x—

O telegramă spune, că prin Bucuresci alături ai trecut în Sofia 12 oficeri și 80 sub-oficeri ruși.

—x—

În contra principelui de Wales s'a planit un atentat, care însă la timpul său s'a zădărnicit prin abilitatea poliției. Plănuitorii atentatului ar fi dinamitarzii, cari tocmai ca nihilistii au voit să arunce în aeru trenulu, cu care principele călătorea în Chester. Acest atentat era să se îndeplinească imediat lângă oraș.

—x—

Unu greu miros se răspandise er în totu Brașovulu. În urma cercetărilor făcute, se descoperi că cauza a fostu o observare murdară a Codîței patriotice din locu. Avisu consiliului sanitaru polițienesc!

Industria de casă.

Sante jude, 10 Ianuarie n. 1886.

Orî cât ne vom încorda, nu vom putea ridica națiunea, până ce nu vom deștepta și lumina poporul, care e inima și sufletul națiunii, și până ce nu-i vom îmbunătăți starea materială.

Pentru ca poporul nostru să ajungă la o stare materială mai bună, trebuie ca cei cu carte să-i arete mijloacele, ce-i facu cu puțință acăsta, precum și modulul cum să întrebuițeze timpul.

Dacă vom lua în considerațiune ocupațiunile poporului, și acelea le vom compara cu timpul, care-l folosesc spre împlinirea acelora, vom afla, că pe cât e de ocupat poporul în timpul verei, pe atât are mai multu timp liberu peste érnă; deși nu petrece poporul timpul, séu cea mai mare parte a zilelor de érnă, fără ocupațiune, totuși le-ar puté acelea folosi mai bine.

Dela împărțirea bună a puterii lucrătoare și dela folosirea aceia în unu modu cât de bunu atérnă nu numai starea bună a familiilor singuratiche, ci peste totu a poporului întregu. Unde nu se folosesc întrégă puterea lucrătoare, orî cu aceea nu se produce decăt puțin câștig, acolo domnesce sárăcia.

Aceea, cari cunosc ocupațiunile poporului de pe sate, sunt convinși că puterea lucrătoare ar putea produce unu capitalu mai mare și s'ar puté face avere. Câte sute de mii de mâni lucrătoare petrecu érnă fără de nici o ocupațiune? Cine n'a esperiatu că ómenii dela sate în serile de érnă deja pe la 7 ore se culcă sub pretestu, că nu au de lucru? Datorința amicilor înaintărei și culturai poporului e dară a nu trece cu vederea acăsta stare dăunósă, și totu așa e datorința fiescă-caruia fiu cu carte alu poporului, să caute ca să nu lase în neactivitate atătea mii de brațe lucrătoare.

Din ramurile industriei ar veni a se alege acelea, care: a) ar da ocupațiune familiei întregi la mic și mare; b) alu căreia materialu crudu se află în abundență în comună; c) care materiale pretind puține spese de manipulare; d) care să fiă potrivite priceperii individuale a poporului. Astel de ramu alu industriei, pe lângă altele, ar fi și impletitul paelor pentru facerea pălărilor de paiă, de órece paie se află și la noi în abundență și lucrarea cu ele ar da ocupațiune și la cel mai mic membru alu familiei. Voiu aminti folosele ce trag alu națiun și popore din impletitul paelor.

Impletitul paelor e lătit în Italia, Belgia, Elveția, Anglia și Germania. În cantónele Aargau și Friburg din Elveția trăsescu la 70 mii de poporan din impletitul paelor.

Cei cari se pricepu in asemenea lucrari, se inzece poporul la mästria industriei manufacturale, ba s'ar puté inființa scoli anumite, s'ar puté int'oduce industria domestică chiar și in scölele populare de pe la sate.

Dér nu numai paiele, ci și lemnele arü puté sé servescă ca materialü pentru industria domestică, căci cu durere trebuie sé mărturismü, că poporulü mai că nu scie folosi averea ce zace in pădurile cele dese între care locuesce.

Noi, invétătorii și preoții poporului, cari suntemü mai deaprópe chiämați a lumina și educa poporulü, ne plängemü și ne jaluimü din töte pärțile, că avemü salare de totü rele și și acelea le căpétämü din repartițiuni aruncate pe poporü și încă cu mare nevoie, uneori chiar prin întrevinerea deregătorilor civile politice, din aceste salare abia putemü trăi de pe o și pe alta.

Dér öre cine e cauza la starea nöstră decădută materialicesce? Sé examinämu bine și cu deaméruntü starea de față a lucrului, și ne vomü convinge intru adevérü despre acésta. Öre cine sé ne ridice starea nöstră a preoților și invétătorilor la o stare infloritöre? Va răspunde cineva, că poporulü. Așa ar fi sé fiä, însă trebuie sé recunöcemü cu durere, că bietulü poporü nu o pöte face acésta, din justa causă că: a) poporulü e neluminatü spiritualü; b) poporulü e séracü, adecä de totü decädütü materialicesce; c) poporulü cea mai mare parte nu scie ceti și scrie, nu scie calcula (cugeta), nu scie folosi și căștiga timpulü prin ocupațiuni active; d) poporulü nu scie nici o mäestriä, ba nici agrii séi nu-i scie cultiva dupä recerința timpului presinte; e) poporulü in starea, in care se aflä, nici pe sine nu se pöte ridica din séräciä la o stare infloritöre materialä.

Dér invétătorulü și preotulü au tocmai chemarea a arätä poporului, cum sé și imbunätätéscä sórtea, scäpändü de lipsä și de nevoiä. Atunci și ei vorü sta bine. Și öre cum vomü putea noi face acéstä întreprindere salutarä, care intru adevérü depinde dela noi a-o face?

Acéstä întreprindere o vomü putea face in modulü următorü: 1. Sé invétämü pe poporü carte, adecä cu tötä ocasiunea bine venitä sé indemnämü poporulü sé și trimitä pruncii la scölä, sé spunemü poporului, că ce e scöla și invétätura, și ce folöse ar putea trage omulü decä ar sci scrie, ceti și calcula. 2. Sé spunemü poporului, cum-cä in timpulü presinte dela unü economü se recere sé scie mai multä carte, decätü a sciütü unü preotü in vechime, sé atragemü atenziunea poporului la ömenii inteligenti care și invétä pruncii lorü nesiliți de nimenea, și spre ce scopü o facü acésta. 3. Sé invétämü poporulü mai bine ași cultiva agrii séi, ca aceea sé-i aducä mai multe și insutite fructe. 4. Sé invétämü poporulü ași cultiva grädinile de pomi, de legume, vieritulü, precum și stupäritulü, din care ar trage cu timpulü venite grase. 5. Sé invétämü poporulü, pe lângä acesteä, și industria domestică, ca in timpulü ernei sé aibä ocupațiune, prin care asemenea ar avé unü isvorü sigurü de venite. 6. Sé indemnämü poporulü, sé și dea pruncii la felurite mäestrii d. e. la mäsäriä, lemnäriä, oläriä, cojocäriä, și la alte mäestrii folositöre ect. 7. Sé arätämü poporului că decä generațiunea lui tinérä ar invétä și întreprinde pe lângä altele și însușirea mäestriilor industriale, nu ar fi silitü Românulü a și cumpära pe banii séi: corfä, päläriä, mäsä, scaunulü, carulü, plugulü, grapa, ola, blidulü, farfuria, pocalulü, peptarulü, cojoculü, țundra, ciobotele, și alte manufacturi, dela popörele străine, de altä naționalitate; ci töte acesteä și le-ar cumpära și procura cu banii séi proprii dela fiu, nepotü, frate, consängenulü și nemulü séu rumänescü, și s'ar inavuți și inbogäți Românii unii pre alții, ar ajunge poporulü la o stare infloritöre materialä.

Cänd poporulü, prin ostenelele nöstre, va ajunge sé scie puținä carte, așa ca sé și pötä ajuta trebilorü sale și sé scie de ce sé s'apuce și cum sé 'nvértéscä lucrulü, ca sé și pötä imbunätäti starea materialä, atunci va fi bine și de noi, preoții și invétătorii.

Ca mai repede sé-ne putemü ajunge acéstü märetü, sântü și salutarü scopü, ar fi de recomändatü, ca sé ia dispozițiuni capii nöstri bisericesci și reuniunile invétätoresci, ca in töte scölele sé se introducä industria domestică.

Ar fi lucru recomändabilü, ca in vacanțele de verä ale acestui anü scolasticü, cu puține spese comune, sé se infiinzeze in tötä țera mai multe cursuri suplimentari de industriä, la care cursuri din totü tractulü protopopescü sé ia parte câte unü invétätörü poporalü, care apoi mai târziu ar invétä industria de casä pe toți invétătorii din acélü tractü protopopescu, și așa cu puteri unite s'ar introduce industria domestică in töte scölele nöstre confesionalü poporalü, unde generațiunea tinérä a poporului ar invétä industria manufacturalä, și multü in 5—10 ani industria domestică s'ar läți in tötä țera. Spesele acestorü cursuri suplementari de industriä, ar consta pe totü tractulü protopopescü celü multü 15 fl. v. a. Unü tractü protopopescü costä din câte 24—25 și din câte 30 comune bisericesci, și așa s'ar veni pe o comunä b'sericescä câte 60 ori 70 cr. v. a. Aceste nu

ar fi spese mari pentru unü scopü așa sântü și salutarü, tocmai decä aceste spese sar căștiga prin colecte benevole dela poporü.

In anulü trecutü am fostü deschisü unü cursü suplimentarü de industriä, care cursü l'am și făcutü cunoscutü publice pe calea țiaristicä, și din justa causă că insciințarea s'a făcutü tare târziu, s'au prezentatü förte puținü invétätörü poporalü, spre a lua parte la întreprinderea și invétarea industriei manufacturale, însă harü dömnului, că s'a făcutü in industriä unü progresü imbucurätörü.

Deci precum in anulü trecutü așa și in acéstü anü am onöre a mai deschide unü cursü de industriä manufacturalä, începändü dela 1 până la 31 Augustü a. c. la care cursü de industriä invitü cu onöre pre toți on. d-ni invétätörü a lua parte. Propunerea se va ține gratuitü, in scöla confesionalä gr. cat. din Sante-jude.

La acéstü cursü se vorü propune urmätöarele obiecte manufacturale: a) Impletirea corfelorü, și deosebite impletituri frumöse din materialulü numitü spetézá. b) Impletirea cosciugurilorü din rätițe, alunü și carpeni. c) Impletirea și pregätirea päläriilorü de paie.

Doritorii de a se presenta la invétarea industriei se vorü primi cu tötä plăcerea pe lângä urmätöarele condițiuni: 1). Vorü avea a trimite până la 1-a Maiu a. c. 2 fl. v. anticipative pentru procurarea materialelorü de lipsä. b). Vorü avea a plăti la presentarea in fața locului anticipative pentru vuptü numai 10 fl. v. a. și pentru cuartirü, vestmintele de patü și spalätulü vestmintelorü numai 3 fl. v. a.

La lucru derä fraților! toți din töte pärțile, și in scurtü timpü vomü fi norocoși, cu ajutorulü atotü puternicului D-șeu, a gusta cu plăcere din fructulü ostenelelorü nöstre.

Petru Grama

Inv. poporalü și prof. de industr. domesticä.

Oträvirea de către Ovrei a gardei penitenciare din Piatra.

Urmätörulü faptü criminalü ni-lü povestescé „Correspondința provincialä“ din Piatra in Moldova:

In séra de 31 Decemvre, șefulü regimentului localü, colonelulü G. Boteanu, se pomenesce cu o grabnicä stafetä dela comandantulü gardei penitenciarului Pängärați, prin care cere urgentü unü numérü de soldați pentru paza penitenciarului, de vreme ce tötä gardä fără causä cunoscutä, căduse ca träsnitä la pämentü, fără ca nici unü soldatü sé dea semne de viétä; de o cam datä colonelulü cređu, că e cestiunea de vre o petrecere între soldați, cu ocasiunea anului nou, și că stafeta nu avea acéstü caracter urgentü, decätü numai din prea marea témä a căpitanului, comandantulü gardei, de vr-o evadare in timpulü veseliei generale; lucrulü însă nu era așa, și căpitanulü nu relatase decätü purulü adevérü. In consecință decü, colonelulü trimise pe mediculü regimentului, St. Predescu, sé constate faptulü; mediculü merse și spre marea mirare a tuturorü se constatä, cu cercetäri sciințifice in regulä și cu procese-verbale și mai in regulä, că tötä gardä fusese fulgeratä de otrava vegetalä cöntinutä in pänea distribuitä soldațilorü. Și fiindcă lucrulü fü luatü in pripä, ajütöarele medicale administrate la timpü, cu alte cuvinte, vomitive ce se putură gäsi la îndemänä scäparä pe nenorocitiü soldați de o mörte sigurä, fără ca consecințele inerente veninurilorü vegetale sé se pötä crede cu siguranță că s'au inläturatü. Vénčătorii acelei päni, inčesträți cu celü mai neinchipuitü curajü alü crimei și fără témä de pedépsa legilorü, nu se oprescü aici și desfacü din acéstä oträvitoré marfä de alimentare și regimentului localü; aceiași scenä: de astä datä însă colonelulü luä tréba pe mäneacă, cum se đice, dönuță faptulü administratiei, constatä din nou cauza oträvirei și poliția impreună cu mediculü orașului și alü regimentului, St. Predescu, merse fără veste la culpabilü, constatä calitatea pänei, și proveniența făinei: incheiä procese-verbale in regulä și dädü pe criminalü judecäții. Fäptuitorii însuși, luați de scurtü, nu negarä faptulü, și singuri decü mărturisirä că făina lorü nu era alcätuitä decätü din mäsäriche, neghinä și räțițe de gräu.

Pitarulü jidovü unitü cu Șmil Torce, făinarü jidovü și-au propusü decü sé invenineze ințreaga armatä și pöte întregulü țargü; însă numai pe creștinü; căci de altmintrele faptulü e förte curiosü: pitäria (brutäria) unde se vinde acéstä päne debitézä marfä de acésta și jidovilorü și creștinilorü; rezultä întrebarea: cum de nu s'a constatä nici unü casü de oträvire asupra unui jidanü? Și faptulü acesta este förte gravü; elü singurü e sufficientü spre a denota vädita intențiune de a ucide numai pe creștinü. Și adică de ce nu arü fi așa? Și de ce adică făinarulü Șmil Torce n'ar vinde făina oträvitoré creștinilorü, de vreme ce elü a mai fostü datü încă odatä in judecatä pentru acéstü faptü, și justiția a gäsitü că vr'o căștva lei amendä suntü de ajunsü pentru a pedepsi pe criminalulü jidanü. Dupä chiar aceste fapte petrecute, brutarulü vinde päne și făinarulü macinä făinä. Noi nu

suntemü revoluționari și nu dorimü ca poporulü sé și facä justiția.

Justiția poporului e tot'dauna o hidösä fantomä plinä de sânge și cu cuțitulü între dinți; dorimü justiția rece și nepärtinitöre a togelorü negre; atâtü numai ca acéstä din urmă sé nu prea desprețuescă pe cea dinteiu, căci unü lucru trebuie știütü: cänd cea dinteiu își încruntä privirea și se mișcă, adică justiția poporului, apoi cea de a doua, adică justiția togelorü negre, numai pöte avea locü.

In alte țeri, și la noi chiar, însă in alte timpuri, orașulü ar fi đisü deja de multü cuvëntulü séu; și de și pöte sé fimü greșiți, dér credemü totuși că acéstü orașü, care e amenințatü cu oträvire de căträ criminalü jidanü este in totü dreptulü de a se räfui puținü cu densii: cänd cineva voesce a mé ucide, am totü dreptulü de a mé apära; și mé apärü in totdeuna cu arme egale.

Decä unü cazü analogü s'ar fi ințemplatü in Grecia, de esemplu, fie cine își pöte inchipui, că făina oträvitoré ar fi fostü deja plämäditä cu sângele oträvitorului și justiția ar fi fostü forțatä sé sfințescä faptulü incheitü. Noi Românii însă suntemü poporü pacnicü și räbdätörü.

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alü „Gaz. Trans.“)

LIPOVA (Bänatü), 27 Ianuarü. — In valea Mureșului esundarea apei causézä încă neincetatü mari stricäciuni. Comunele Lipova și Radna sunt parte mare inundate, multe clädiri s'au surpatü, dér nu s'a periclitatü viétä nici unui omü. Autoritäțile facü totü posibilulü spre a da ajutorü grabnicü locuitorilorü și a ușurä miseria populațiunei.

LONDON, 27 Ianuarü. — In camera comunelorü se continuä discusiunea asupra proiectului de răspunsü la mesagiulü tronului. Collings propune unü amendamentü esprimändü päreerea sa de réu, că țeranilorü nu li se face ușuräri cu privire la luarea in arendä de micü moșii. Chaplin combate amendamentulü considerändu-lü ca unü votü de neincredere. Gladstone susține amendamentulü, ia asupra și responsabilitatea, ce-o involvä primirea lui și și exprimä speranța că va fi primitü cu mare majoritate. Dupä acésta puindu-se la votü amendamentulü fü primitü cu 329 contra 250 voturi. Prin urmare guvernulü a fostü bätutü. Ilea k beach recunöscé importanța votului și propune amänarea ședinței până Joi. Amänarea s'a primitü.

DIVERSE.

Ovațiune oribilä. — Din Valencia se relatézä: Tinéra dänțuitöre Dorida era sé se cunune acum cu fiulü unicü alü unui bancherü. La 3 c. signora Dorida a debutatü in „Excelsior“ și acésta era sé fie representația de adio. Frumösa dänțuitöre primi florü din töte pärțile, iar dela orchesträ i se dete unü coșü, alü cäruü capacü era făcutü din florü. De cöda coșului era atärnatü unü biletü cu aceste vorbe: „Deschide-mé, frumösä copilä“. Tinéra fatä ridicä capacu și in acélü momentü särirä pe pieptulü ei doi — ghițcani (cloțani) mari... Ea începü sé se apere cu mänilé de aceste animale scärböse, dér in curändü căđü la pämentü, plinä de mușcäturi și svércolindu-se ca o epilepticä. Medicii döclararä, că signora Dorida va puté scäpa cu viétä, dér mintea ei cu greu va mai fi ințregä. Unii đicü, că autöra acestei fapte urite este viitörea söcrä a fetei, care era contra căsätoriei fiului séu cu Dorida. Lumea e förte iritatä, că până acum autoritäțile nu se ocupä de acéstä afacere.

Nou abonamentü

la

„Gazeta Transilvaniei“.

Cu 1 Ianuarü 1886 st. v., s'a început unü nou abonamentü, la care invitämü pe toți onorații amici și sprijinitori ai föiei nöstre.

Prețulü Abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:

pe trei luni 3 fl.

„ șése „ 6 „

„ unü anü 12 „

Pentru România și străinätate:

pe trei luni 10 franci

„ șése „ 20 „

„ unü anü 40 „

Rugämü pe dömnii abonenți, ca sé bine-voiascü a și reünöi de cu vreme abonamentulü, ca sé nu se întreprupä espedițiunea țiarului.

Dömnii ce se vorü abonä din nou sé binevoiescü a scrie adresa lamuritä și a aréta și posta ultimä.

Administrațiunea.

Editorü: Iacobü Mureșianu.

Redactorü responsabilü: Dr. Aurel Mureșianu.

Cursul la bursa de Viena
din 26 Ianuarie st. n. 1886.

Rentă de aur 4%	101 45	Bonuri croato-slavone	103 75
Rentă de hârtie 5%	92 95	Despăgubire p. dijma de vin u.	98 25
Imprumutul căilor ferate ungare	152 00	Imprumutul cu premiu ung.	117 75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	98 75	Losurile pentru regulara Tisei și Segedinului	123 60
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	127 —	Renta de hârtie austriacă	84 25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	112 75	Renta de arg. austr.	84 40
Bonuri rurale ungare	104 —	Renta de aur austr.	112 29
Bonuri cu cl. de sortare 103 75		Losurile din 1860	140 50
Bonuri rurale Banat-Timșu	103 75	Acțiunile băncii austro-ungare	869 —
Bonuri cu cl. de sortare 103 75		Act. băncii de credit ung.	304 50
Bonuri rurale transilvane 103 90		Act. băncii de credit austr.	298 40
		Argintul — Galbini împărătesc	5 94
		Napoleon-d'or	10 01 1/2
		Mărci 100 împ. germ.	61 95
		Londra 10 Livres sterlinge	126 35

Bursa de București.
Cota oficială dela 11 Ianuarie, st. v. 1886.

	Cump.	vând.
Renta română (5%)	87	88
Renta rom. amort. (5%)	92 1/4	93 1/2
„ convert. (6%)	85	86
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	30	32
Credit fonc. rural (7%)	101	101 1/2
„ „ „ (5%)	83	84 1/2
„ „ „ (7%)	95	98
„ „ „ (6%)	88	89
„ „ „ (5%)	80	81
Banca națională a României	1111	1130
Ac. de asig. Dacia-Rom.	—	—
„ „ Națională	—	—
Aur contra bilete de bancă	16.	16 1/2
Bancnote austriace contra aur.	2.01	2.04

Cursul pieței Brașov
din 27 Ianuarie st. n. 1886.

Bancnote românesce	Cump.	8.58	Vând.	8.63
Argint românesc		8.50		8.55
Napoleon-d'or		9.98		10 02
Lire turcesce		11.26		11.36
Imperial		10.22		10 32
Galbeni		5 88		5.94
Scrisurile fonc. » Albina		100.—		101.—
Ruble Rusesce		122. 1/2		124.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratică à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui I. GROSS.

Comandele din afară se efectuează prompt!

„Pentru sezonul de Carnaval“

Toilete pentru mirese, balu și pentru stradă

se confecționează după moda cea mai nouă, în timpul celui mai scurt și cu prețuri foarte ieftine în

Magazinul cu articole de modă pentru Dămine

KOVASZNAI & KERESZTESY

Brașov, Piața mare

cară totodată recomandă marele lor deposit de *Satin-Merville, Satin-Lyon, și Atlasuri, Catifele de mătase și Plușu, Voille, Creppe, Gazir și Cașemir negru, precum și în toate colorile moderne. Matlaseuri spaniole Chantilly (Noutate), Dentelle și stoffe orientale și Volanuri late. Sortie de balu și eventaille, floari, chinille, pene, buchete cu aur și argintu, Rișuri, Marabu și panglice, precum și Ciorapi, Mănuși de mătase în toate lungimile și în toate colorile de sëră cu prețuri foarte solide.*

— La cerere se trimitu mostre franco. —

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor.

Anunțuri în pagina a IV-a linia de 30 litere garmond fl. — cr. 6.

Pentru inserțiuni și reclame pagina a III linia à fl. — cr 10.

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10%
„ „ „ 5—8 „	15%
„ „ „ 9—11 „	20%
„ „ „ 12—15 „	30%
„ „ „ 16—20 „	40%
Dela 20 de repetiri în sus	50%

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se facu învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Anunțăm ucelor onorați cetitori, cari voru binevoici a se abonă la fôia noastră de aici încolo că avemu încă în rezervă numeru dela începutul anului 1885, prin urmare potu să aibă colecțiunea întregă.

Administratiunea »Gaz. Trans.»

2 - 20

CANCELARIA NEGRUTIU
in Gherla.-Szamosujvár

deschide abonamentu pe anul 1886 la:

„AMICULU FAMILIEI.“ Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 16-a și a luni în numeru câte 2—3 côle; și va publica poesii, romanuri, romane, schițe, piese teatrale, studii sociali, articlii științifici, amănunte de instrucțiune și distracțiune ș. a. Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl. — pentru România 10 franci — l. n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postal.

„PREOTULU ROMANU.“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Va eși în broșuri lunare câte de 2 3/4 — 3 1/4 côle; și va publica articlii din sfera tuturor științelor teologice și între acestia mulțime de predice pe dumineci, serbători și diverse ocațiuni, — mai departe studii pedagogice-didactice și științifice-literare. — Prețulu de abonamentu pe anul întregu e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei noi, plătibili și în bilete de bancă și în timbre postal.

— Abonații voru primi unele premii de valôre și și voru putu procura cu prețuri foarte reduse tôte opurile din edițiunea noastră. —

COLECTANȚII PRIMESCU GRATIS TOT AL PATRUEA ESEMPLARIU.

==== Totu acolo au apărutu și se află de vândare: =====

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprindu materii foarte interesante și amuzante. Prețulu la tôte patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr. *Biblioteca Familiei.* Cartea I. Cuprindu materii foarte interesante și amuzante. Prețulu 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în salele gimnasiului din Fiume în 8|XII. 1884, în limba maghiară și în 25|II. 1885 în limba italiană prin Vincentiu Nicora prof. gimnas. — Cu portretulu M. S. Regina României. Prețulu 15 cr.

Collecta de Recepte din economiă, industriă, comerț și chemiă, pentru economi, industriași și comercianți. Prețulu 50 cr.

Apologie. Discuțiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silasi. Partea I. Paul Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Sincai. Prețulu 30 cr. *Renascerea limbei românesce* în vorbire și scriere invederită și apretiată de Dr. Gregoriu Silasi. Broșura I. II. Prețulu fiecăreia e 40 cr. — Ambele împreună 70 cr. *Poesii* de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unu volumu de 192 pagini cuprindu, 103 poesii bine alese și arangiate. Prețulu redusu (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. *Ifigenia în Tauria.* Tragediă în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețulu 30 cr. *Branda seu Nunta fatală.* Schițe din emigrarea lui Dragoșiu. *Novelă istorică națională.* Prețulu 20 cr. *Elu trebuie să se însore.* *Novelă* de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negrușiu. Prețulu 25 cr. *Hermanu și Dorotea* după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantinu Morariu. Prețulu 50 cr.

Economia pentru scôlele popor. de T. Rosiu. Ed. II. Prețulu 30 cr. *Petulantulu.* Comediă în 5 acte, după August Kotzebue tradusă de Ioanș St. Șuluțiu. Prețulu 30 cr. *Nu mă uita.* Colecțiune de versuri funebrale, urmate de iertațiuni, epitafia ș. a. Prețulu 50 cr. *Tesaurulu dela Petrosă seu Cloșca* cu puii ei de aur. *Studiu archeologicu* de Dionisiu O. Olinescu. Prețulu 20 cr.

Indreptar teoretic și practic pentru învățământulu intuitiv în folosulu eleviloru normal (preparandiali), a învățătoriloru și a altor bărbai de scôla, de V. Gr. Borgovanu, prof. preparandialu. Prețulu 1 fl. 70 cr.

Micul margăritaru sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesce — frumosu ilustrată pentru pruncii scolari de ambe sexele. Cu aprobarea jurisdicțiunei sup. bisericesce. Prețulu unui esempl. broșurat e 15 cr., — legatu 22 cr., legatu în pânză 26 cr. — 50 de esempl. broșurate costau 6 fl., — legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 esempl. broșurate 10 fl. — legate 17 fl. legate în pânză 22 fl. *Cărticică de Rugăciuni și Cântări* pentru pruncii scolari de ambe sexele. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulu unui esemplar trimis franco e 10 cr., 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

Visulu prea santei vergure Maria a Născătoarei de Dumneșeu urmatu de mai multe Rugăciuni frumoșe. Cu mai multe icône frumoșe. Prețulu unui esemplar trimis franco e 10 cr. 50 esemplare costau 3 fl.; 100 esemplare 5 fl. v. a.

— Manualu de Gramatica limbei române pentru scôlele poporale în trei cursuri de Maximu Popu profesorul la gimnasiulu din Năsăudu. Prețulu 30 cr. —